

**Wi'ix ja naxwiñudn,
es ja pojpn,
es ja o'kun chondaky**

**Wi'ix ja naxwiñudu,
es ja pojpu,
es ja o'kun chondaky**

“Las Sagradas Escrituras para todos”

Publicado por
LA BIBLIOTECA MEXICANA DEL HOGAR, A.C.
Apartado 25697
México 12, D.F.

primera edición

Como Empezaron el Mundo, el Pecado, y la Muerte
en mixe de Juquila

3-159 México, D.F. IM
1974

Wi'ix ja naxwiñudu, es ja pojpu, es ja o'kun chondaky

Janch jekyap, yu'u nadyu'uk ijtya Dyos yu Santísimu Triñida. Kyaj ijtya ja'ijy. Es kyaj ijtya naxwiñudu. Es kyaj ijtya xu:, es ni po'lo, es ni mudza'a. Yu'uyu ijty nadyukpajkyu Dyos yu Santísimu Triñida. Extu oknumu Dyos dyajkojy ja naxwiñudu ma· tyam n'ijtam.

Es ja naxwiñudu 'yijty tugekyu kugo:ts. Net ja Dyos jyunaiñ,

—Jya'átut yu jajun. —Es netyu oj jyajy. Es ja Dyos tukxu'ajty ja jajun xu:n. Es ja ko:ts'it tukxu'ajty ko:ts. Du'un Dyos Te:ty ttu-iñ tuk xu: ma· dyajtsondaky.

Es tugekyu naxwiñudu 'yijty mejñoty. Es ma· myu·majtskxu:, net ja Dyos tpajtaky yu tsajp es dyajnaiwya'xta'iyu ja jikymyejñ es ñaibyujtaku yo:ts nima'a.

Es ko· myudugukxu: 'yijty, net ja Dyos t'anma·ijy yu nu: es ñaimyujkta'iyudut tugekyu ma· muj mejñ. Es net ñaimyujkta'iyu yu jikymyejñ es ja naxwiñudu ñitattuty. Net ja Dyos jyunaiñ es myuxudu a·ijy kepy ma· naxwiñudu. Es net myujxy ja mu·ijy es ja kepy es ja a·i 'ujts. Es ja Dyos t'ijxy janch oijy.

Es ma· tsajp kyajnumu naty ti·num, ni xu:, ni po'lo, es ni mudza'a. Net ko· 'yijty myumajtaxkxu:, net ja Dyos tpajtaky yu xu: es tkudu'xut ma· xu:n'iyat. Es net tpajtaky yu po'lo es ja mudza'a es tkudu'xut ma· ja ko:ts'at.

Es ko· ja xu: pyudze:my ma· ja myumugoxkxu:, tugekyu ya'ijxta·ijy wa'ats es janch tsuj. Es ja naxwiñudu 'yijty janch pak mon. Net ja Dyos tpajtaky es jya'átut ja ajkx ku'xm, es ja jo:n juyujk. Esu ajkx esu ku'xm 'yitat nu·joty. Esu jo:n juyujk yu'u ka·guditap ma· naxwiñudu.

Es ko· 'yijty myudujukxu:, net ja Dyos dyajkojy yu juyuk animal mujjatypyu esu tsa'añ tugekyu kanak nax di'ibu ja: naxwi:n.

Es ko· Dyos tputakyu naxwiñudu es tugekyu a·ijy kepy es juyuk animal, kyajpu ja'iyu naty ma· tyadu naxwiñudu. Net ja Dyos dyajkojy tu'ugu ye-dyujk di'ibu 'yana'amup tugekyu juyuk animal. Es du'un chondaikyu naxwiñudu. Es Dyos t'ijxy tugekyu ta-du di'ibu yu'u tu· dyajkojy ko· janch oijy es janch tsuj.

Es ja Dyos pye'xy ma· ja myujxujukxu:, ko· tugekyu tu· dyajkojta'iyu naty.

Wi'ix ja Dyos dyajkojy majtsku ja'ijy

Es ko· Dyos tputakyu naxwiñudu tugekyu, net dyajkojy tu'ugu ye-dyujk. Jawyi-n dyajkoju ñini'x - yu kyubajk, esu kyua, esu tyeky. Dyajkojta·ijy tugekyu mu·du nax. Net ja Dyos kyubixu ma· ja jyujp es tmo·ijy ja jya'awun es tu'ugu 'yanmujajan di'ibu ni na'a kya'o:gut. Es ja ye-dyujk tyuna·iye'ky ma· ja Dyos yajxon muk. Net ja Dyos tukxu'ajty Adán.

Es ja Dyos tputaky tu'ugu kemy ma· chu:nut ja Adán. Es ja kemy jyanhchujuty es txu'ajty Edén. Es ma· ja kemy, 'yijty tugekyu kepy di'ibu tu:m'ajtp. Es kemygyujk'am tmudajty tu'ugu mujnu:. Es ja Dyos t'anma·ijy ja Adán es tkwentu'atut ta-du kemy. Es tu'ugu xu: Dyos dyajmi:n tugekyu juyuk es Adán t'anma·ijy es tmo'oyut yu xyu: nidu'uk nidu'uk. Es du'un ttu:iñ ja Adán.

Es tugekyu 'yijty janch tsuj ma· ja kemy. Peru Adán mo-n tujkp nadyukpajkyu. Kyaj pun mu·t chu:nut es kyaj pun mu·t kyajxmyadya'agut. Net ja Dyos dyajmanajxy ja Adán. Es ko· myanajxy, net ja Dyos tju'ty tu'ugu kya-chpyajk ja Adán. Es yu'u mu·t oj dyajkojy tu'ugu toxytyujk. Ko· Adán oj jyotwijy, net

ja Dyos dyajmi:n̄ ja toxytyujk. Es Adán t'ijxy es jyanchxyondaky es tsejky. Ja'a tukxu'ajty E·vu. Es Adán tkwentu'ajty ja kemy mu·t ja ñudo'oxy. Es yu'ujaty chuna·idyu janch jotkujk. Es ja Dyos kyunu'xu es myo·iyu tugekyu di'ibu yu'ujaty tugoi'yajtxup di'ibu mu·t jyiky'yatut yajxon. Es ja Dyos t'ijxy tugekyu di'ibu naty tu· tpujta'aky ko· jyanch'yoiyaty.

**Wi'izu Adán es ja E·vu dyajwindugo·ijy
Dyosu o·ibyu ñaxwiñudu**

Tya:du naxwiñudu ja: ijty jekyup janch tsuj. Je'eyu 'yijty majtsku ja'ijy, ja Adán es ja E·vu. Chuna·idyu ma· ja kemy di'ibu janch tsuj di'ibu naty ja Dyos tu· dyaky.

Tu'ugu xu: 'yanma·yudu ja Dyos,

—Kyaj mba:t xyjye'xy yu tya:du ujtsta:mt di'ibu ijtp kujk'am. Peru ta·du di'ibaty jap, oijy xyjyu'xut. Es pun kyaj mudoiyy es xyjyu'xut ta·du kujk'amudu, net m'o:gut.

Es tu'ugu jayujk di'ibu Dyos yajkoj ja'a txu'aty serpientu. Es yu'u janch pe'typy es janch tsuj yu ñini'x. Es ye'epy ijty extuma ja'iyun es nan kajxp ijty. Es tu'ugu xu: myi:n̄ yu majku'u di'ibu Dyos myudzip'ajtypy es dyajtu·ndugoiya'añ tugekyu di'ibu Dyos tu· tputa'aky. Es ja majku'u dyajtu:n̄ ja serpientu es dyajkajxy ja E·vu. Es ja serpientu myi:n̄ ma· ja E·vu es dyajtu:ijy,

—¿Tui'yajtan ko· kyajpu Dyos tseky es xyjyu'xut tya:du ujtsta'gam di'ibu ijtp ja ya:?

Es ja E·vu 'yadzo·ijy,

—Je'eyu tuknax di'ibuts kyaj mba:t nje'xy. Es tugekyu di'ibaty ja:, o·its nju'xut. Peru tu·ts ja Dyos xy'yanu:ma kots ngamamudowut es nju'xudats yu ta·du

ujtstə:mt di'ibə ijtp kujk'a:ijy, netats n'o:gut.

Net ja mǝjku'u dya'adzo:ijy ja serpientu,

—ǝKyaj tyui'yajtnuty! Ko xyjyuxut ta-du
ujtstsǝ'am kyaj m'o:gut. Du'un m'itut extamu Dyosun
es xyñijawut di'ibə oibyu es di'ibə ka'oibyu.

Net ja E-vu ñejxy mǝ ja ujtскеpy es t'ijxy ja
ujtstsǝ'am ko jyanch'yoiyuty. Net ja E-vu oj tje'xy es
nandu'un tmo:ijy ja Adán es yu'u tju'xut nandu'un. Es
du'un ja Adán es ja E-vu tmudago-idyu ja Dyos.

Es ko wa:nu ñiktaky, net ja Dyos myi:ñ es
tmugajxa'añ ja Adán mu-t ja E-vu. Es yu'ujuty
tmudo:du ko Dyos jyudity jam kemyotm es chu'kudu
yu'ujuty ko tu tmudago-idyu ja Dyos. Net
tjawinguyu'udzandu mǝ ja ujtsot per kyaj mǝ:t ja
Dyos twinguyu'uch. Net ja Dyos myugajxu,

—Adán. ¿mǝ mi:dzuty?

Es ja Adán 'yadzo:ijy,

—Tu-ts nmudoijy ko mjudity jam kemyoty. Es uǝ
tsu'kabuts kots yam niwǝ'adzuty. Pa:dyuts
naiyu'udza'anudu.

Es ja Dyos yajtu:ju,

—¿Pun tu m'anu:muty ko mij mniwǝ'adzuty? ¿Ti
ko tu xyjye'xy ta-du ujtstə:mt di'ibə tu n'anu:mu es
kyaj xyjyuxut?

Net ja Adán 'yadzo:ijy,

—Ta-du toxytyujk di'ibuts mij tu xymyo'oijy esuts
mu-t ndzu:nut, yu'uts tu xymyo'oijy ta-du ujtstsǝ'am
esuts tu nje'xy.

Net ja Dyos t'anmǝ:ijy yu E-vu,

—¿Ti ko du'un tu m'adu'uch?

Es ja E-vu 'yadzo:ijy,

—Yu serpients tu xywyin'u:ñ. Pa:dyuts tu
nje'xy ta-du ujtstə:mt.

Net ja Dyos t'anmǝ:ijy yu serpientu,

—Ko du'un tu m'adu'uch, tyam nmo'oiyut yu

tuidyul'unun. Kyaj mnakyyo'oiyut extum ijty myo'oiyy.
Tyam du'uñu mnaibyawitsudat naxkujxy mu:t ja
mnini'x. Es di'ibu mje'xypy mu:t ja posta'ak xyjyu'xut.
Es tyamuts mbuta'agudu mu·dzip ma· yu toxytyujk es
mu:t ja 'lyu'unk. Es ja toxytyujku 'lyu'unk yu'u
mgubajk tyukwopap. Es mij zyajtsaiyutat tyeky'lyujxy.

Net ja Dyos t'anma·ijy ja E·vu,

—Mij, E·vu, xyjyanchmyadatudu pujkun ko·
m'u'unk xpya·dat. Esu mña'aijy yu'u m'ana'amudap.

Net ja Dyos t'anma·ijy ja Adán,

—Es mij, Adán, ko· tu· xymyamudoijy yu
mdoxytyujk es tu· xyjye'xy yu ta·du ujtstu:mt, di'ibats
mij tu· n'anu·mu es kyaj xyjyu'xut, pa:dyuts
tuidyul'unun mbujta'aky ma· naxwiñudu es ja: myuxut
yu apyñ kanak nax es ja: ujts myuxut azu:gatypyu.
Tyam kyaj nakymyo'oiyut ja nax di'ibu mju'xup extum
tu· 'lyity. Tyam ku'um mdunat muk es xpya·dat
di'ibu mu:t mjiky'lyatat es mju'xut.

'Es tyam nyajpudzuma'añ ja ya: ma· tyā:du kemy.
Es kyaj xyñakyyu'xut di'ibu ja ya:. Es yu'u mju'xup
di'ibu a·myoty. Es ko·num muk mdunat es
mbuzyikudat, ta·num xpya·dat di'ibu mju'xup extu ko·
m'o:gut. Es ko· m'o:gut, mjumbitat nax, ko· uj mij tu·
nyajkojy mu·du nax.

Net ja Dyos dyaj'e'ky yu juyujk es dyajjunajku
'yak es dyajkoju wyit yu Adán es ja E·vu es
ttukpujtaky. Es net dyajpudze:my ma· ja kemy.

Es du'un ja pojpu ñaxkudaky ya: naxwi:ñ jekyup.
Pa:ty tugekyu ja'iyuty tmudattu peky.

Ja Adán es ja E·vu mu:t majtsku 'lyu'unk

Dyos tmo·ijy ja E·vu es tpa·dudu 'lyu'unk es
txu'ajty Caín. Es ja myumajtskpu txu'ajty Abél. Ja
Caín ja'a ijty namyudu·nup. Es ja Abél ja'a ijty

borregu kwentu'ajtpu es tmudaty maiyu byorregu.

Tu'uk ja xu: ja Caín dyajmi-ñ a'ilujts dil'ibaty yu'u ya'ijtypy es ttukwindzu'uguya'añ ja Dyos. Per ja Dyos kyaj tmuja'awu yu wyindzu'kun ja Caín. Es ja Abél dyajmi-ñ tu'ugu byorregu'unk es ttukwindzu'uguya'añ ja Dyos. Es ko Abél du'un ttu:iñ extamu Dyos 'yanma-iyu, net ja Dyos t'azaju ja wyindzu'kana Abél.

Net ja Caín tukjot'ambejky ja 'yuch Abél. Es ja Caín ja Dyos 'yanma-iyu,

—¿Ti ko m'ekyuty? Mij kyaj du'un tu xytuñ extumts mij tu nduk'ane'emy. Pa:dyuts uj kyaj tu n'azaju yu mwindzu'kun.

Es ja Caín kyaj tmujputaky extam ja Dyos 'yanma-iyu. Ni'igu ja myugu'uk ttuk'ak'aty. Net ja 'yuch Abél dyajnejxy kyamoty es jap dya'e'ky.

Net ja Dyos t'anma-ijy ja Caín,

—Caín, ¿ma m'luch Abél?

Es ja Caín 'yadzo-ijy,

—Kyajts uj nijawu. Kyajts uj xypya-ty esuts ngwentu'atut yu n'luchuts.

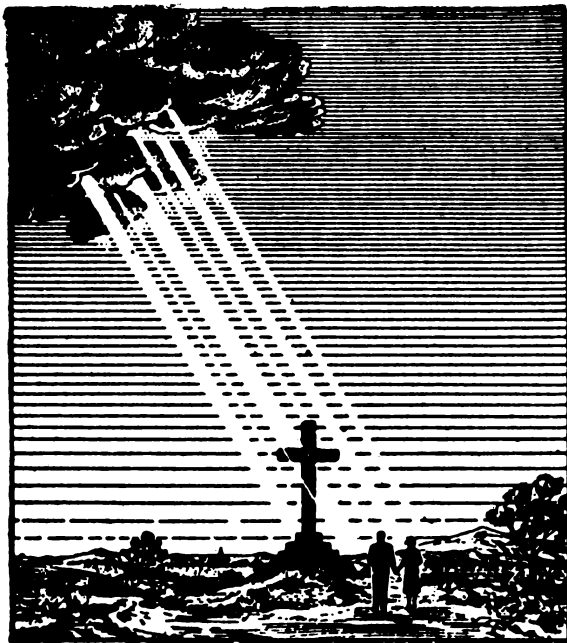
Es ja Dyos ñija'ap ko Caín tu 'yuch dya'e:ky es t'anma-ijy,

—Tu-ts nijawu ko m'luch tu zya'e:ky. Es ko tu du'un ja m'luch yu ñe'pyñ zyajpuyu'ku, yu naxwiñudu kyaj tnakyyakut yajxonu mbujta'aky. Es mij mjuditut, ni ma mgajotkujk'atut. —Es du'un ja Caín cho'uñ ma ja tyujk mu-t ja pyeky.

Net ja Dyos tmo-ijy yu Adán es ja E-vu jatu'ugu 'yu'unk di'ibu xyu'ajtypy Set. Es ja Set tmubejky ja Dyos es tmudu-ñ. Es Adán jyiky'yajty taxtujk mugo'px ja i'pxmajk jumujt ko 'ye'ky. Es tmudajty ja 'yu'unk maijy es ja 'yok.

Di'ibu Dyos tu· tpujta'aky wi'ix ja naxwiñuda ja'ijy pyojpu ñiwa'atsudut

Jekyup ma· jyiky'yajtu ja Adán es ja E·vu, es exta ma· jyajty naxwi:ñ nindzun'ajtam Jesucrista, Dyos tpujtaky es ja ja'iyaty dya'o:guda jyuyuk extama windza'kun. Per tyam kyaj ñakydu'anuty. Es net jyujtugo·ijy ja windza'kun ko· Jesucrista ñe'pyñ pyuye'ky jam cru-skajxy. Jesucrista yu'a nadyu'uk ijtp extama windza'kun di'ibu Dyos Te:ty 'yazajup. Pa:ty yu Jesucrista yu'a nadyu'uk mba:t xpyojpuma'xum es zyajnutsokum mu·t di'ibu Dyos tyuidyu'anun'ajtypy. Du'un jyuna'añ yu Santu Bibliu ko· Jesucrista myi:ñ naxwi:ñ es ma· ja cru·s ttu:ñ extama Dyos Te:ty ttsekyun. Jam dyajky ja ñini'x es ja ñe'pyñ extam tu'ugu windza'kun di'ibu mba:t zyajpojpaniwatsum es zyajpojpanitago'oyam.

**se terminó de imprimir este libro
el día 15 de mayo de 1974
en la
Casa de Publicaciones en Cien Lenguas
MAESTRO MOISES SAENZ
del
Instituto Lingüístico de Verano, A.C.
Hidalgo 166, México 22, D.F.**

